

зия. Преходът от експанзия към рецесия се осъществява през първите две тримесечия на 1996 г., а възстановяването от рецесия към експанзия обхваща втората половина на 2000 г.

Изводи:

1. Динамичният ред на brutния вътрешен продукт съдържа детерминистичен сезонен компонент, но не съдържа сезонни единични корени. Хипотезата за присъствие на обикновен единичен корен не може да бъде отхвърлена, с което редът трябва да се приеме за нестационарен.

2. Прост модел на плъзгащи се средни от пети порядък е подходящ за моделиране на стационарната част на реда, като сезонността се представя с помощта на изкуствени променливи. Декомпозирането на постоянен и преходен компонент разкрива, че последният трябва да се инвертира поради отрицателната автокорелация.

3. Анализът на цикличния компонент позволява да се разграничат три главни периода в развитието на българската икономика след 1994 година. Първият (1994:01-1995:04) и третият (2000:03-2002:03) са фази на експанзия. През втория (1996:01-2000:02) икономиката е била в рецесия. Рецесията започва през първото тримесечие на 1996 и продължава до второто тримесечие на 2000 година. Продължителността на рецесията е приблизително 16 тримесечия, или 48 месеца. Преходните периоди са 1996:01/02 - от експанзия към рецесия, и 2000:03/04 - от рецесия към експанзия.

Приета за печат на 19.09.2002 г.

ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА:

- Веселинов, Р. (2000). Моделиране на българския бизнесцикъл, сп. Статистика, кн. 6, НСИ, София.
- Веселинов, Р. (2001). Методи за прогнозиране на бизнес цикъла, сп. Икономическа мисъл, кн. 1, София.
- Генова, Т. (2002). Изследвания на бизнестенденции, сп. Статистика, кн. 1, НСИ, София.
- Данаилова, Ем. (1992). Бизнеснаблюдения и приложението им в НСИ, сп. Статистика, кн. 4, НСИ, София.
- Данаилова, Ем. (1994). Конюнктурни изследвания. Теория и практика на френския Национален институт за статистически и икономически изследвания (ИНСЕЕ), сп. Статистика, кн. 2, НСИ, София.
- Димитров, Ал., П. Димитрова, Ж. Михайлова, Ст. Тотев, В. Цанов, Ил. Цветанов, Н. Яикова (1984). Иконометрични макромоделни за развитие на народното стопанство, БАН, София.